

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 159/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti G., s. r. o., P., so sídlom P., právne zastúpenej advokátkou JUDr. E. P., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/31/08-397, 1Co/113/08 z 8. septembra 2008 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Prešov č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti G., s. r. o., P., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. decembra 2008 doručená sťažnosť spoločnosti G., s. r. o., P., so sídlom P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý proces

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co/31/08-397, 1 Co/113/08 z 8. septembra 2008, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008.

Zo sťažnosti a súvisiaceho spisu okresného súdu sp. zn. 13 C 80/01, do ktorého bolo nahliadnuté, vyplynulo, že pred okresným súdom začalo 25. mája 2001 konanie, v ktorom sa S., B., ako žalobca (ďalej aj „žalobca“) domáhalo proti žalovaným 1. Š., spol. s r. o., P. (ďalej aj „žalovaný v 1. rade“ alebo len „žalovaný“), a 2. S., P. (ďalej len „žalovaný v 2. rade“), určenia, že žalobca je výlučným vlastníkom stavby stolnotenisovej haly súp. č. 6539 postavenej na parc. č. 9204/56, k. ú. P., zapísanej na LV č. 671 spolu s jej príslušenstvom a súčasťami (ďalej len „nehnutelnosť“). V čase začatia tohto konania bol ako vlastník nehnuteľnosti zapísaný žalovaný v 1. rade, ktorý nehnuteľnosť nadobudol ako kupujúci kúpnu zmluvou z 30. marca 1994 so žalovaným v 2. rade ako predávajúcim. Podľa názoru žalobcu žalovaný v 2. rade nebol nikdy vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, keďže jej vlastníkom bol žalobca, a preto nemohol platne nadobudnúť k nej vlastníctvo ani žalovaný v 1. rade.

Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 13 C 80/01-69 z 9. októbra 2002 tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť obom žalovaným trovy konania. Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca, krajský súd rozsudkom č. k. 1 Co 45/03-122 z 20. júna 2003 však napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 13 C 80/01-69 z 9. októbra 2002 a rozsudku krajského súdu č. k. 1 Co 45/03-122 z 20. júna 2003 podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 2 M Cdo 8/2004 z 21. septembra 2004 tak, že oba tieto rozsudky zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

Okresný súd vo veci znovu rozhodol rozsudkom sp. zn. 13 C 80/2001 z 5. apríla 2006 a určil, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti je žalobca, žalobu proti žalovanému v 2. rade zamietol, žalobcu zaviazal nahradiť trovy konania žalovanému v 2. rade a žalovaného v 1. rade nahradiť trovy konania žalobcovi. Proti tomuto rozsudku podal

odvolanie žalovaný v 1. rade, avšak krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 283/06 zo 16. mája 2007 rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 C 80/2001 z 5. apríla 2006 potvrdil a žalovaného v 1. rade zaviazal žalobcovi nahradiť trovy odvolacieho konania.

Na rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 C 80/2001 z 5. apríla 2006 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 283/06 zo 16. mája 2007 bola 12. júna 2007 vyznačená doložka o právoplatnosti, v zmysle ktorej výrok o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nadobudol právoplatnosť 6. júna 2007.

Žalovaný v 1. rade podal proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 Co 283/06 zo 16. mája 2007 sťažnosť ústavnému súdu, ktorý nálezom č. k. III. ÚS 260/07-29 z 13. decembra 2007 rozhodol, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 283/06 zo 16. mája 2007 bolo porušené jeho základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ústavy, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v odôvodnení nálezu uviedol:

«Po preskúmaní rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 Co 283/06 zo 16. mája 2007 ústavný súd konštatoval, že aj keď krajský súd vychádzal z právneho názoru dovolacieho súdu, jeho právne závery sa javia byť neodôvodnené a arbitrárne vyúsťujúce k porušeniu označených práv, a to s prihliadnutím na interpretáciu a aplikáciu uznesenia mimoriadneho zjazdu ČSZTV z 25. marca 1990 a naň nadväzujúcich hmotnoprávných aktov pojednávajúcich o nástupníctve a majetkových nárokoch subjektov po zániku ČSZTV. Z uznesenia o zániku spoločnej t. o. krajský súd bez ďalšej rozumnej úvahy spojil aj hmotnoprávny rozmer tejto lehoty s majetkovým následkom. Z namietaného rozsudku krajského súdu vyplýva jednostrannosť, ktorá zakladá svojvôľu a taký výklad na vec sa vzťahujúcich právnych aktov, ktorá do istej miery znamená popretie ich podstaty a zmyslu. Spomínanú jednostrannosť je potrebné vnímať aj pri odôvodnení tohto rozsudku, keď sa v ňom krajský súd aj napriek závažnosti predmetu súdneho sporu (určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti) nevysporiadal so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa. Neprihliadol na jeho argumentáciu obsiahnutú v odvolaní a zreteľne nevysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie. Krajský súd pochybil aj pri hodnotení dôkazov, keď sťažovateľa vôbec nepresvedčil o tom, prečo pri rozhodovaní nevzal do úvahy ním spomínanú výpoveď JUDr. K. P., nezrejmil jej charakter právnej záväznosti

predložených rozhodnutí NS ČR, ktorý riešil totožné situácie, na ktoré sa odvolával, nevenoval náležitú pozornosť jeho argumentu spočívajúcemu v registrácii SZTK a jeho dosahu na odvodenú právnu subjektivitu telovýchovných jednôt a napokon nereagoval ani na jeho problém, ktorý nastolil v znení: „Na základe akej skutočnosti, či už vyplývajúcej zo všeobecne záväzného právneho predpisu alebo záveru mimoriadneho zjazdu ČSZTV dospel dovolací súd k záveru, že citovaný majetok patril po 30. 6. 1990 SZTK, zistiť nemožno.“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že právne závery krajského súdu v predmetnej veci je možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom namietaných práv.»

Ústavný súd rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 Co 283/06 zo 16. mája 2007 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd následne vyzval žalobcu a (už jediného) žalovaného – Š., spol. s r. o., aby sa vyjadrili k obsahu nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 260/07-29 z 13. decembra 2007 a navrhli ďalší postup v konaní pred odvolacím súdom. Žalobca na túto výzvu oznámil krajskému súdu podaním z 9. apríla 2008, že po právoplatnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 Co 283/06 zo 16. mája 2007 uzatvoril 27. júla 2007 ako predávajúci vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti so subjektom S., so sídlom P. (ďalej len „S.“), ako kupujúcim kúpnu zmluvu, a tento kupujúci preto vstúpil na miesto žalobcu vo všetkých právnych vzťahoch týkajúcich sa nehnuteľnosti, a mal by teda vstúpiť aj do prebiehajúceho konania namiesto žalobcu, teda namiesto S., ktoré stratilo aktívnu legitimáciu viesť ďalej spor. Žalobca v prílohe tohto podania predložil krajskému súdu označenú kúpnu zmluvu, z ktorej vyplýva, že kúpna cena bola dojednaná na sumu 3 564 300 Sk, kupujúci sa zaviazal túto kúpnu cenu zaplatiť predávajúcemu v deň podpisu zmluvy bezhotovostným prevodom s tým, že návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva bude podaný až po úhrade kúpnej ceny. V čl. 1.3 tejto zmluvy bolo uvedené, že predávajúci nadobudol nehnuteľnosť právoplatným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 13 C 80/2001. Vklad vlastníckeho práva podľa tejto zmluvy v prospech kupujúceho bol povolený Katastrálnym úradom v P., Správa katastra P. 7. augusta 2001 pod č. V 4603/07.

Ako vyplýva z výpisu z katastra nehnuteľností založeného v spise vytvoreného cez katastrálny portál z 23. apríla 2008, ako výlučný vlastník nehnuteľnosti nie je už vedený S.,

ale nehnuteľnosť je v podielovom spoluvlastníctve S. v 49/50 k celku a sťažovateľa v 1/50 k celku. Z tohto výpisu ďalej vyplýva, že ako titul nadobudnutia vo vzťahu k spoluvlastníckemu podielu sťažovateľa je uvedené „kúpna zmluva V 1239/2008“, nehnuteľnosť ako celok je zaťažená záložným právom na základe zmluvy o zriadení záložného práva V 5099/2007 pre Ing. R. S. a spoluvlastnícky podiel S. vo veľkosti 49/50 k celku je predmetom exekúcie vedenej súdnym exekútorom JUDr. R. T. pod sp. zn. EX 791/07.

Krajský súd výzvou zo 14. mája 2008 požiadal sťažovateľa o vyjadrenie, či v súdnom konaní vedenom pred krajským súdom pod sp. zn. 1 Co 31/08 chce vystupovať ako žalobca namiesto doterajšieho žalobcu, keďže bolo zistené, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti. Na túto výzvu sťažovateľ, zastúpený konateľom Ing. R. S., oznámil krajskému súdu listom z 22. mája 2008, že s nikým z účastníkov konania nemá nič spoločné, nemá informácie o prebiehajúcim spore, a preto sa nemá záujem k takémuto sporu ani pridať.

Dňa 26. mája 2008 bolo krajskému súdu na jeho výzvu z 23. apríla 2008 doručené podanie S. z 23. mája 2008, ktorým S. oznámil, že už nie je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, pretože jeho spoluvlastnícky podiel bol predaný v exekučnom konaní vedenom pod č. k. 6 Er 2252/2007-46, EX 791/2007, a to sťažovateľovi.

Ako vyplýva z uznesenia okresného súdu č. k. 6 Er 2252/2007-46, EX 791/2007 z 9. apríla 2008, okresný súd týmto uznesením v exekučnej veci oprávneného Ing. R. S., proti povinnému S. o vymoženie istiny 3 500 000 Sk schválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 49/50 k nehnuteľnosti jej spoluvlastníkovi – sťažovateľovi. Toto exekučné konanie sa začalo 19. septembra 2007 doručením návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi ešte pôvodným oprávneným P. F., ktorý v priebehu konania postúpil svoju pohľadávku na zaplatenie istiny 3 500 000 Sk Ing. R. S. Trhová cena nehnuteľnosti bola určená súdnym znalcom sumou 6 800 000 Sk. Keďže ešte pred začatím dražby sa do kancelárie súdneho exekútora dostavil Ing. R. S. ako konateľ sťažovateľa, ktorý bol už v tom čase podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, a zložil do pokladne exekútorského úradu sumu rovnajúcu sa cene podielu na nehnuteľnosti, ktorá sa mala dražiť, zabránil tým dražbe nehnuteľnosti a exekučný súd schválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu sťažovateľovi ako druhému podielovému spoluvlastníkovi

nehnuteľnosti. Uznesenie okresného súdu č. k. 6 Er 2252/2007-46, EX 791/2007 z 9. apríla 2008 nadobudlo právoplatnosť 14. apríla 2008.

Žalobca na výzvu krajského súdu oznámil podaním doručeným krajskému súdu 5. júna 2008, že súhlasí s tým, aby v konaní na strane žalobcu vystupovali S. a sťažovateľ.

Žalovaný Š., spol. s r. o., doručil krajskému súdu 23. júna 2008 návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadal zakázať sťažovateľovi akýmkoľvek spôsobom nakladať s nehnuteľnosťou, najmä previesť vlastnícke právo k nej, ako aj vykonávať opravy, úpravy a iné úkony patriace inak vlastníkovi. Svoj návrh odôvodnil tým, že po náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 260/07-29 z 13. decembra 2007 došlo k navráteniu stavu, keď vlastníkom nehnuteľnosti je žalovaný, sťažovateľ je posledným v rade špekulatívnych vlastníkov podľa zápisu v katastri nehnuteľností, avšak právne vlastníkom nehnuteľnosti nie je a nemá ani právo správať sa ako vlastník.

Okresný súd uznesením č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008 (ďalej len „predbežné opatrenie“) zakázal sťažovateľovi previesť nehnuteľnosť na iný subjekt, ako aj zasahovať úpravami do stavu nehnuteľnosti a v prevyšujúcej časti návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Okresný súd vychádzal z toho, že nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 260/07-29 z 13. decembra 2007 boli zrušené účinky rozsudku, ktorým bolo určené vlastnícke právo žalobcu, a z uvedeného vyplýva, že vlastníkom nehnuteľnosti v tejto fáze konania je žalovaný, ktorý ním bol predtým, ako rozsudok zrušený nálezom ústavného súdu nadobudol právoplatnosť. Keďže o samotnom vlastníctve nehnuteľnosti sa v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 13 C 80/01 ešte len bude rozhodovať, je vhodné, aby nehnuteľnosť nemohla byť prevádzaná na ďalšie subjekty tak, aby bolo možné so správnym okruhom účastníkov rozhodnúť o vlastníckom práve k nehnuteľnosti. Obava z ďalšieho prevodu nehnuteľnosti sťažovateľom je odôvodnená tým, že v relatívne krátkom čase došlo až k dvom následným prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. V situácii, keď ešte nie je rozhodnuté o vlastníckom práve k nehnuteľnosti, je vhodné, aby sťažovateľ nemal právo robiť na nehnuteľnosti úpravy, pretože rozhodovanie o úpravách nehnuteľnosti patrí vykonať subjektu, ktorému vlastnícke právo určí právoplatne súd. Na druhej strane okresný súd zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia, pokiaľ ide o uloženie zákazu vykonávať na nehnuteľnosti opravy, ktorými sa nemení charakter nehnuteľnosti a ktoré môžu byť nevyhnutné, pretože to nebolo potrebné.

Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008 podal odvolanie sťažovateľ a žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že návrh na vydanie predbežného opatrenia sa zamieťa. Okrem iného poukázal na to, že nehnuteľnosť nadobudol v exekučnom konaní, navrátenie do pôvodného stavu v exekučnom konaní je vylúčené (§ 61 Exekučného poriadku), zo žiadnych okolností nemožno vyvodit' úmysel sťažovateľa nehnuteľnosť ďalej previesť a žalovaný, ktorý navrhol predbežné opatrenie vydať, nijako neosvedčil skutočnosť potrebnú pre záver o pravdepodobnosti jeho nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana.

Žalobca podaním doručeným krajskému súdu 18. augusta 2008 navrhol, aby si vyžiadal súhlas od sťažovateľa s jeho vstupom do konania na strane žalobcu a uznesením [podľa § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)] pripustil zmenu v osobe žalobcu tak, že namiesto doterajšieho žalobcu vstúpi do konania sťažovateľ.

Krajský súd rozsudkom č. k. 1 Co 31/2008, 1 Co 113/2008-397 z 8. septembra 2008 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 C 80/2001 z 5. apríla 2006 vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, a vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (s poukazom na dôvody nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 260/07-29 z 13. decembra 2007). Rozsudkom č. k. 1 Co 31/2008, 1 Co 113/2008-397 z 8. septembra 2008 krajský súd ďalej potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008 (predbežné opatrenie) a uložil okresnému súdu rozhodnúť o určení povinnosti žalovanému podať žalobu v zmysle § 76 ods. 3 OSP.

Krajský súd výrok o potvrdení uznesenia okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008 a o uložení okresnému súdu rozhodnúť o určení povinnosti žalovanému podať žalobu v zmysle § 76 ods. 3 OSP odôvodnil tým, že okresný súd správne konštatoval existenciu naliehavej potreby dočasne upraviť pomery účastníkov vo vzťahu k nehnuteľnosti, rozhodnutie okresného súdu zodpovedá potrebe predídenia stavu právnej neistoty a zapájaniu ďalšieho okruhu subjektov, ktoré by sa potenciálne mohli stať vlastníckmi nehnuteľnosti po jej ďalšom prevode do času, kým sa definitívne nevyrieši otázka vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Pokiaľ odvolateľ argumentoval zákazom navrátenia do pôvodného stavu v zmysle § 61 Exekučného poriadku, navrátenie konania do súčasného štádia vyplýva z nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 260/07-29 z 13. decembra

2007, ktorý deklaruje porušenie základného práva vlastníť majetok navrhovateľa predbežného opatrenia. Keďže ale okresný súd nariadil predbežné opatrenie voči subjektu, ktorý nie je účastníkom konania, a súčasne neuložil navrhovateľovi predbežného opatrenia podať proti takémuto subjektu návrh na začatie konania podľa § 76 ods. 3 OSP, krajský súd prikázal okresnému súdu uložiť navrhovateľovi predbežného opatrenia, aby podal žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti proti tomu, kto je zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností, a na podanie takejto žaloby stanovil navrhovateľovi predbežného opatrenia primeranú lehotu.

Uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Co 31/2008, 1 Co 113/2008-397 z 8. septembra 2008 tak nadobudlo právoplatnosť 29. októbra 2008 a vykonateľnosť 11. júla 2007.

V ďalšom priebehu konania okresný súd vyzval žalovaného výzvou z 12. novembra 2008, aby pre účely rozhodnutia o uložení povinnosti žalovanému ako navrhovateľovi predbežného opatrenia podať žalobu, uviedol, čoho sa chce takouto žalobou domáhať. Žalovaný na výzvu okresného súdu odpovedal podaním doručeným okresnému súdu 27. novembra 2008, v ktorom uviedol, že žalobu proti sťažovateľovi podá, a poukázal na to, že po náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 260/07-29 z 13. decembra 2007 je nevyhnutné za žalobcu naďalej považovať S., ktoré však vlastníkom nehnuteľnosti nie je, a to nie preto, že ju predalo, ale preto, že ním nikdy nebolo.

Uznesením č. k. 13 C 80/01-413 z 1. decembra 2008 okresný súd zamietol návrh S. na pripustenie zámeny v osobe žalobcu tak, že namiesto S. do postavenia žalobcu vstúpi sťažovateľ, a to z dôvodu, že sťažovateľ s takýmto postupom nevyslovil súhlas. Uznesenie č. k. 13 C 80/01-413 z 1. decembra 2008 nadobudlo právoplatnosť 24. decembra 2008.

Žalovaný doručil okresnému súdu žalobu z 1. decembra 2008, ktorou sa domáhal proti sťažovateľovi určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti (konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 15 C 183/2008).

Žalobca – S. – doručil 26. januára 2009 okresnému súdu vo veci sp. zn. 13 C 80/01 späťvzatie žaloby a navrhol konanie zastaviť. Na výzvu súdu adresovanú žalovanému na zaujatie stanoviska k späťvzatiu návrhu žalovaný uviedol, že so späťvzatím žaloby a zastavením konania nesúhlasí, pretože na poskytnutie úplnej ochrany práv žalovaného je nevyhnutné meritórne rozhodnutie.

O návrhu žalobcu na zastavenie konania okresný súd dosiaľ nerozhodol.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu označil ako porušovateľov svojich základných práv okresný súd i krajský súd a žiadal ústavný súd, aby zrušil jednak uznesenie krajského súdu č. k. 1 Co 31/2008, 1 Co 113/2008-397 z 8. septembra 2008 a jednak uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008. Vo svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že právne a skutkové závery oboch rozhodnutí všeobecných súdov sú zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň porušujú základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj právo na spravodlivý proces a základné právo sťažovateľa na vlastníctvo.

K porušeniu označených práv sťažovateľa došlo tým, že okresný súd a ani krajský súd nevzali do úvahy, že sťažovateľ nadobudol spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti vo veľkosti 49/50 k celku v exekučnom konaní sp. zn. EX 791/2007 na základe právoplatného uznesenia okresného súdu sp. zn. 6 Er 2252/2007 z 9. apríla 2008. Vlastnícke právo sťažovateľa bolo v evidencii nehnuteľností zapísané na tomto základe. Právomoc posudzovať zákonnosť priebehu exekúcie zveruje Exekučný poriadok exekučnému súdu a je vylúčené, aby zákonnosť priebehu exekúcie posudzoval ako prejudiciálnu otázku súd v inom konaní, čo je zároveň dôsledkom zákazu navrátenia do predošlého stavu v exekučnom konaní. Právnu istotu vytvorenú už nezmeniteľnosťou právoplatných súdnych rozhodnutí treba považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu a v širšom kontexte za súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ústavy. Preto je absolútne vylúčené, aby do vlastníckeho práva sťažovateľa k takto nadobudnutej nehnuteľnosti okresný i krajský súd v konaní o akejkoľvek žalobe majúcej vzťah k nehnuteľnosti mohli zasiahnuť. Preto došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa už aj tým, že boli oprávnenia sťažovateľa ako vlastníka nehnuteľnosti obmedzené predbežným opatrením. Navyše existencia predbežného opatrenia môže spôsobiť sťažovateľovi značnú majetkovú ujmu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci nálezom takto rozhodol:

„Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj právo na ochranu

vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, vo veci spoločnosti G., s. r. o. P. so sídlom P., postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 31/2008, 1 Co 113/2008 a uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 1 Co 31/2008, 1 Co 113/2008 zo dňa 08.09.2008, boli porušené.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 1 Co 31/2008, 1 Co 113/2008 zo dňa 08.08.2008 v spojení s uznesením Okresného súdu v Prešove č. k. 13 C 80/2001 zo dňa 02.07.2008 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Spoločnosti G., s. r. o. P. so sídlom P., priznáva náhradu trov konania podľa počtu právnych úkonov a podľa dodatočného vyčíslenia, ktoré sú porušovatelia povinní uhradiť na účet spoločnosti E. P., P., do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľa s uznesením okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008 a tým výrokom uznesenia krajského súdu č. k. 1 Co/31/08-397, 1 Co/113/08 z 8. septembra 2008, ktorým bolo potvrdené uvedené uznesenie okresného súdu, pričom sťažovateľ tvrdí, že oba sudy rozhodli zjavne neodôvodnene a arbitrárne, keď nijako nevzali do úvahy skutočnosť, že sťažovateľ nadobudol vlastníctvo k spoluvlastníckemu podielu 49/50 k celku na nehnuteľnosti v exekučnom konaní a na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia okresného súdu č. k. 6 Er 2252/2007-46, EX 791/2007 z 9. apríla 2008.

1. Ústavný súd sa najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv uznesením okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv uznesením okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008, pretože ochrany jeho práv, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ mohol domáhať

a aj sa domáhal podaním odvolania proti nemu, o ktorom rozhodoval krajský súd uznesením č. k. 1 Co/31/08-397, 1 Co/113/08 z 8. septembra 2008.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tej časti, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. Podľa § 25 zákona o ústavnom súde ústavný súd ďalej odmietol, a to z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, tú časť sťažnosti, ktorá smerovala proti iným výrokom uznesenia krajského súdu č. k. 1 Co/31/08-397, 1 Co/113/08 z 8. septembra 2008, a nie proti výroku, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 80/01-365 z 2. júla 2008, pretože hoci sťažovateľ predmet svojej sťažnosti v sťažnostnom návrhu (v petite) vymedzil tak, že smeruje proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 Co/31/08-397, 1 Co/113/08 z 8. septembra 2008, bez toho, aby bližšie konkretizoval výrok tohto uznesenia, ktoré napáda ústavnou sťažnosťou, svoju sťažnosť vo vzťahu k jednotlivým výrokom uznesenia krajského súdu č. k. 1 Co/31/08-397, 1 Co/113/08 z 8. septembra 2008 nijak bližšie neodôvodnil.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Podľa názoru ústavného súdu uvedený postup krajského súdu pri odôvodňovaní právneho záveru v napadnutom výroku uznesenia č. k. 1 Co/31/08-397, 1 Co/113/08 z 8. septembra 2008 vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so skutkovým hodnotením a následne s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom skutkových omylov a právnych názorov všeobecných súdov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.

3. V zostávajúcej časti sťažnosť smerovala proti rozhodnutiu všeobecného súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o vydaní predbežného opatrenia.

Ako už bolo uvedené, významnou ústavnou podmienkou limitujúcou rozhodovaciu právomoc ústavného súdu v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyjadrenou v čl. 127 ods. 1 ústavy je, že o ochrane základných práv alebo slobôd sťažovateľa, porušenie ktorých pred ústavným súdom namieta, nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj tejto časti sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytujú všeobecné súdy na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv. Uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na sťažnosti, v ktorých sa namieta porušenie základných práv a slobôd postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov vrátane ich rozhodnutí o predbežných opatreniach.

Hoci rozhodnutím o uložení predbežného opatrenia vydaným v občianskoprávnom konaní môže súd porušiť základné právo alebo slobodu účastníka súdneho konania, takéto porušenie by sa mohlo stať predmetom konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len vtedy, ak by mu nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom účinného právneho prostriedku nápravy dostupného účastníkovi konania pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 102/05).

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal predovšetkým právnou povahou inštitútu predbežného opatrenia, ako aj existenciou účinných právnych prostriedkov nápravy v prípade, ak sa ten, na koho sa takéto predbežné opatrenie vzťahuje, domnieva (tvrdí), že došlo k porušeniu niektorého z jeho základných práv alebo slobôd.

Podľa právneho názoru ústavného súdu rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie možno predovšetkým považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00).

Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. a § 102 OSP), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami. Sťažovateľ (podobne ako hociktorý iný účastník občianskeho súdneho konania) musí byť pripravený na to, že pomery účastníkov konania sa môžu dočasne upraviť predbežným opatrením. Tento účel predbežného opatrenia sa dosahuje bez ujmy na práve na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú súdom rozsudkom vo veci samej. Nariadenie predbežného opatrenia podľa názoru ústavného súdu nevyklučuje, aby všeobecný súd poskytol v konečnom dôsledku ochranu právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta. Sťažovateľ je ďalej oprávnený navrhnúť aj zrušenie predbežného opatrenia, ak sa podľa neho pominuli alebo vôbec neexistovali dôvody jeho nariadenia. Táto možnosť vyplýva priamo zo zákona [§ 77 ods. 2 OSP (I. ÚS 148/03, I. ÚS 102/05)].

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti nepreukázal a ani netvrdil, že nemal možnosť požadovať zrušenie predbežného opatrenia postupom podľa § 77 ods. 2 OSP.

Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľ mal s ohľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na dosiahnutie nápravy práv, porušenie ktorých v konaní pred ústavným súdom namieta. Týmto účinným právnym prostriedkom bol v danom prípade návrh na zrušenie predbežného opatrenia, ktorý sťažovateľ nevyužil.

Pretože podanie návrhu na zrušenie predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 2 OSP možno považovať za právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva na spravodlivý proces, sťažovateľ ho mal využiť.

Vychádzajúc zo subsidiárnej právomoci ústavného súdu upravenej v čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2009